

יום הלך וחזר לאורך העמק, מהי בית לבית הספר וחזרה. מראותיו הפכו כבר לחלק ממני. על כל תי מורותיהם. ובכל הזדמנות הייתי גם יוצאת לשדה עצמה. כדי לצייר. בע" לי דחף אותי לכך. שלא אחי לנסוע להשתלמויות. וכך גם הגעתי לסמינר למורים לציור ב"ארנים". למדתי אצל מרסל ינקו, וקיץ אחד אפילו ציירתי בעין-הוד. הילדים כשהתבגרו. הת' הילו גם הם להתעניין. כל ערב היו מתפרצים לחדר בסקרנות. נו. מה ציירת היום?

שליחת המוזות ב"שלוחות"

פאת נעמי גוטקינד

ואל לנו לשכוח כי חסידה הייתה המורה לציור של בניה! הם אוהבים להסתכל בתמונות" — היא אמרת — "אבל פחדים להתבטא בעצמם". בינתיים התבגר המשק והתבסס. ו" גם לציירת. "שלו" השתנה. המסגרת הראשון נוצר כאשר הגיעה לבקרה חברה פסלת מבאר שבע ונדמה ל" ראות את הציורים שמתחת למטה. "תמונות צריכים להציג" — פסיקה בהחלטיות. "אם לא יראו מה ש" את מציירת מאין ידעו להעריך את עבודתך. להתחשב בה?"

הילדים באמצעות הציור להחזיר ב" הם חוש לאסתטיקה. לפתח את כש" רונותיהם הטבעיים. במקום חיכה לי בניין מגושם וקודר שהיה סקסטיין בריטי, חוף ים, אולמות ארוכים. פי" רוזדורים אפלים. וביניהם הילדים השחומים והקטנים. לא היתה ברירה. את החלומות על שיעורי הציור הי" חינוכיים צריכים היו לשכוח.

כשהקימו אותם — לא היה פנאי לאסתטיקה או למוזות. הוצאת "לחם מן הארץ" איננה מן ה- קלות ולו גם בעמק הירוק והלח של בית-שאן. בגד, כידוע, חשוב מציור, וחדר ילדים חדש — מכל המ- נינות שבועולס.

ומאחר שכך — היו מתלבטים וחזר" רים ומתלהטים בהם באסיפות מזכירות ובשיחות מקלהת. ודגים ב" רותחים כל בקשה, למתקציב צב" עים" או "ליום" פנוי. וכל דרישה "לפינת עבודה". ובין כך וכך אין ג" חת לקיבוצים ואין נחת לאמניהם. על פי הרוב היו האחרונים נושטים את הראשונים והעיר מקדמה את פי" ניהם בגלריות ו"אטלייה" ורשימות במוספים של יום ו' או באדישות מוחלטת: איש איש וגורלו.

ואו הוצגו תמונות האקוורל עדי" נות הצבע בגלרייה מקורית ביותר — מחסן הבגדים של המשק החברים באו. התפעלו. והנהיגו אפילו "מסור" ובינתיים. כאותם שנים בהם הסתו" בבה בין "פרחי אמנים" ויתומי העו" לים, הפכה כבר אוחזה לחברת גרעין. ומה יהיה עליה?

היו ימים... כיצד היו חיי הסטודנטים העלזים באותם ימים של טרם מדינת? היא

אך מה תעשה אשה היא ציירת? ומה תעשה אם שארבעה בנים לה, וכולם לידי המשק? — היא נשאלת. ואפילו מטפחת תחילה את גני הגוי עד וורדיהם. ואפילו מקשטת את חדר האוכל לקראת ההגים. ואפילו מלמדת את זאוסטי הקיבוץ כיצד אוהבים ב" מכחול והופכת למורת הציור הריש" מית של כל העמק והבעיה נפתרה לכאורה. או רק מלחשת במסחרי ה" חדר שבשיכון הותיקים. הרי כאן ל" מעשה השוני המכריע בין עקרת בית של עיר וחברה של קיבוץ: בעיר — גם אם את מטופלת בילדים, רצונך — את עושה לך שבת לעצמך. מבשלת או מציירת ודין ודברים לך רק עם בני הבית.

תחילה מסכים הקיבוץ לאשר לא" מניתו. "המוכרת", "יום" שבוע, נ" אחר הוא מבטיח לה אפילו — חדרו והיא — היא גומלת לו בציור ספוגי טאני בדיוקנאות של תינוקות חדר הילדים, בויקית, בין ערביים זריחה על הגלעד, עצים בפריחה, דקלים בבית שאן, ירח עולה, קוצים, עצי ברז, כלניות גבעת המורה וסערה משפטים קצרים שבהצטרפם רוסמים הם בפנינו נוף, שהרי כותרת הציור רים באים להשלים את התרשמותיה הוויואליות ממראותיו של עמק הב" ננות והתמרים.

הברה חדשה, אך לא ידע מה לעשות בציירת. וכיצד באמת יתיר לה יום חופשי מעבודה? תחילה עוד קישטה את חדר האוכל ונילחמה על זכותה לצייר, ואחר — ויתרה. עשיתי ש" ביתה — היא ניזכרת היום בהיות המעיד על המרחק שעברו היא וקי" בוצה מן הימים ההם — לא נגעתי במיכחול במשך שנתיים. אלא שאו התחלתי ללמד ציור והתעוררתי מה" דש. את התקציב השנתי למחנות ר" הבראה, "החרמתי לקניות צבעי האק" וורל ורפי הניר, את השולחן שבחד" רי הפכתי "לאטלייה". ובחלל שמ" תחת למיטה... שמרתי על ציורי.

מצטחקת: "עליונים אולי, אבל דלפוי" ניים מאוד. ארוחות צהרים אכלנו ת" מדי במסעדה צמחונית. היא עתה לאגורות. ולא היו נידרות (איש עלה לא חלם על בדים...) לציור, ולא היו צבעים. והתגוררנו בחדרים קטנים. וכתות הלימוד היו קטנות וצפופות לא פחות כשחלפו שלושת השנים הקשות הללו. נרשמה הגרפיקאית ה" טריה בסמינר למדריכים מטעם, "עלי" יית הנוער". היתה זו השנה שלאחר מלחמת העולם, הארץ החלה להכיר, אט אט, את פליטי השואה ויתומיה, את ילדי טהרן ואת זאוסטי תימן ש" עלו ב"מרבד הקסמים". הצורך במד" ריכים היה דחוף, ומיד עם חום לימ" דיה הועברה למחנה מעבר בנהניה כדי לטפל ב"יתומים תימניים.

הציירת הקיבוצניקית באנו לראות את הציירת, ומצאנו קיבוצניקית בארשת פנים צעירה וב" דיבור רוע, שגם אם היא לידת עיר וגם אם הצטרפה למשק רק ב" בגרות, חותמו טבוע בה — כמלי" דה. היא איננה מכהישה זאת. אד" רבא: — גם כשגדלתי בת"א לא הייתי עירונית כדם בביתנו היתה תמיד אווירה של יציאה לקיבוץ, ר" אבי ו"ל היה מדבר על כך מאז ש" אני זוכרת עת עצמי. והתוצאה יכו" לה להוכיח: אחותי הצטרפה לגר" עין, "עלומים" שהיום הוא קיבוץ סעד, ואני ב"שלוחות"! — אולם, ממש כשם "שינקה" את הקיבוץ פי" לידותה, כן אהבה לצייר.

לכן, למרות הקשיים, אין לה טע" נות: "אינני חושבת שאם לארבעה ילדים בעיר" היתה יכולה למצוא לעצ" מה יותר זמן לתחביביה מפני, ה" הישך הוא הנכון. דווקא העובדה שאני חיה בקיבוץ, בקרבה בלתי אמצעית ל" נושיו, ממריצה אותי גם לצייר. — והיא מביאה הוכחה: ערב ליהט שרב וסמיך אחד. עשה שישיבה ייגעת" יום בחדר האוכל עם המרסות המור" חות והסלט העסיפות הכבדה. דומה לכאורה לכל "אקונומית" או מטפלת שבמשק, התפרצו ארבעה נערים צ" עירים פנימה בהתלהבות קולנית: "אמא, בואי תראי, נהא ישה בהוף" כזה מין יפה!"

מה ציירה אותם ימים? התשובה נראית לה כמוכנת מאליה: נוף ה" עמק כמובן. "במשך 10 שנים אני נוסעת יום

הגעתי מירושלים" — היא ניזוכ- רת — מלאה בכוננות טובות וברע" יונות פדגוגיים. התכוונתי להגך את

הגעתי לתל אביב מסולין, כש" הייתי בת שבע — היא מתחילה ל" הזכר — וכבר אז. הייתי נוטה לתרגם את כל מה שלמדתי בבית הספר ל" שפת חקרים והצבעים. אחרי כל שזור במקרא, למשל, הייתי מציירת בבית. אברהם ולוט, יעקב ורחל, מכירת יר" סף, המחברת התמלאה בעקביות. ה" רי דווקא לא חשבו שהם מגדלים גאונות קטנה בבית, אבל בכל זאת היו קונים לי קופסאות צבעים בימי ההולדת — "ממילוי מחברות ועד "בצלאל" של הימים ההם, אין קפי" צת דרך.